

Népfrontmunka a városfejlesztésben

Két fő napirendi pont, tizenhét hozzászóló, hét kérdést föltevő — ha a számok nyelvén kívánnánk fogalmazni, körülbelül ez lenne a tegnapi Szegeden tartott megyei népfrentelnökségi ülés mérége. Amiből első pillantásra is kiténik, hogy ez *alkalommal nem mindennapi aktivitásnak, érdeklődésnek, vitakészségnek* lehettünk szem- és fültául.

Igaz, a kérdéskörök már első pillantásra is igen izgalmasnak tűntek. Hiszen a mozgalom megyei irányító testülete meg kívánta vizsgálni szegedi bizottságának több éves munkáját, ugyanakkor tárgyalni akart a nők körében végzett politikai munka tapasztalatairól is. Mindkét előterjesztést írásban megkapták a résztvevők, úgyhogy az előadónak — Hofgesang Péter szegedi népfrentitkárnak és dr. Szabó Gáborné megyei népfrent-alelnöknek — már csupán szóbeli kiegészítést kellett fűzniük a papíron lefektetett mondandójukhoz.

A vita során kiviláglott, hogy a jelenlevők *nagyrá értékelik* a mozgalom szegedi bizottságának, elnökségének, egész aktivhálózatának tevékenységét. Mint Molnár Sándor megyei titkár hozzáfűzésében leszögezte: a szegediek testületi és tömegpolitikai munkája *fölte van a megyei átlagnak, igen eredményes*. Igaz, itt az igények és a követelmények is nagyobbak — am ugyanannyival kedve a lehetőségek is. A hangsúlyozta: a mozgalom megyei tevékenységének *szerves, kiszakíthatatlan része* a szegediek serénykedése.

Nélkülük megyei tekintetben sem szólhatnánk eredményekről. Azt is megállapította: több segítséget kell kapniuk. Nekik pedig szervezettebben, rendszeresebben kell jelentkezniük igényeikkel. Az előrelépés, a további eredmények egyik fő feltétele tehát: *kölcsönösség a munkában, kölcsönösség a feladatokból való részvállalásban*.

Egész sor hozzászóló — többek között dr. Szániel Imre, megyei párt vb-tag, kutatóintézeti igazgató, dr. Szőkefalvi-Nagy Béla szegedi akadémikus, dr. Szabó Gáborné, E. Szilágyi Júlia, megyei oktatási igazgatósági vezető, dr. Mester János csongrádi főorvos, Várhelyi Jenő vásárhelyi főmérnök — foglalkozott a népfrentmozgalom és a várospolitika kapcsolatával. Megállapították: *még hatékonyabb volna a szegedi városfejlesztés, ha a lakosságot a korábbinál jobban be lehetne kapcsolni a tervek megvitatásába, majd a későbbiek során a társadalmi munka segítségével esetenként a gyakorlati megvalósításba is*.

Többen hangsúlyozták: nem lehet a társadalmat „szakértők” és „laikusok” csoportjaira osztani. Ez önkényes kategorizálás lenne. Ellenben *igenis alkalmas kell találni arra, hogy a szegedi városfejlesztés minden fontos kérdését megvitassák a lakossággal*. S ennek alapján a döntésre jogosult, a gyakorlati megvalósításban érdemi szerepet vállaló állami szervek terveikbe, elképzeléseikbe mintegy belekalkulhassák a szegediek tízezeinek véleményét, igényeit, javaslatait.

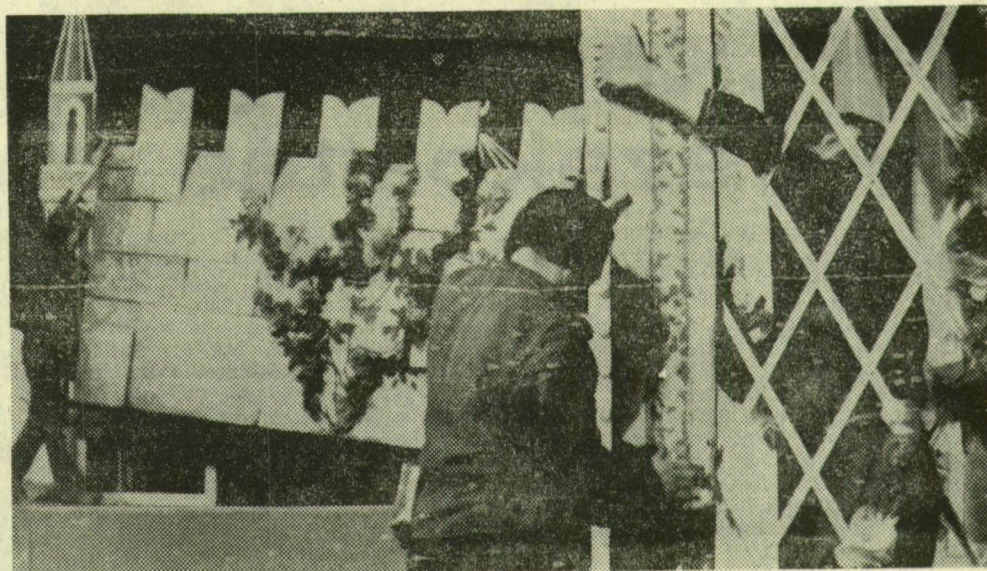
Szenvedélyes városszeretettel csendült ki a felszólalók szavaiból. A helybeli illetőségűek érveikkel, szempontjaikkal bizonyították, mennyire tettekre készek akkor, amikor városuk szépségéről, modernizálásáról van szó. (— Törődni kell városunkkal, hiszen falai között élünk, itt fogadjuk vendégeinket, itt nőnek fel gyermekeink — mondotta dr. Szániel Imre.) De a vásárhelyiek, csongrádiak véleménye is jelezte: nem közömbös számukra, hogyan, milyenné alakul az elkövetkezendő évek során megyénk „fővárosa”.

A vita summázataként hadd írjuk ide: *sok lehetősége van még a szegedi lakossági energiák hasznosításának*.

A népmozgalom tevékenységét egyértelműen pozitívnak ítélték meg a jelenlevők. Ezért határozott úgy a megyei elnökség, hogy *személy szerint elismerésben részesíti dr. Szabó Gábornét és Hrabovszki Mihályt — és velük együtt természetesen a mozgalom minden megyénkben tevékenykedő aktivistáját —, azért az áldozatkész és a nők érdekeit tényleg messzemenően figyelembe vevő tevékenységért, amelyet az elmúlt időszak során fejtettek ki. A hozzászólók közül a vita során a vásárhelyi Rostás Mihály az eredményekről, Németh Lajosné vásárhelyi népfrenttitkár pedig az előforduló gondokról szökött*.

Az év utolsó megyei népfrentelnökségi ülése Nagy István megyei elnöknek az év eredményes munkáját méltató zárszavával ért véget.

Papp Zoltán

Tárgondok

Az autóbusz néhány perccel háromnegyed hat után lomhán nekiulodul a csatakos, piszkosszürke ködnek, amely amikor kiérünk a városból hirtelen tejfehérré változik. Mintha valami sűrű folyadékban úszkálnánk, olyan kísérteties a világ; a szembejövő autók reflektorai víz alatti fénycsóvaként villognak. Lassan és lomhán haladunk, a megszokott húsz perc helyett majdnem egy óra alatt érünk Vásárhelyre. Aztán nagyot zökkenve megáll a busz, a színészek kiszállnak. A sűrű ködben alig látunk valamit, de tudjuk, hogy a Petőfi művelődési ház előtt állunk. A busz, a másikkal együtt, amely néhány perccel előttünk érkezett, a Viktória 81 tagú stábját hozta a vásárhelyi tájéladásra.

A színház az elmúlt években szezon közben Szegeden kívül nem tartott előadásokat. A tájbuszok mostanában indultak meg újra; ebben az évadban már 28 este szállították a szegedi színészeket a város határain túlr.

— Nem ide kellett volna jönni — mondják a színészek a leszállás után —, hanem tegnap Nagymágocsra. Az volt az igazi!

A nagymágocsi tájéladás csakugyan romantikusabb, kalandosabb volt, mint a vásárhelyi. De ez fontosabb. Vásárhelyi kulcsfontosságú. Nemcsak azt határozza meg, mi történjék a tájban, hanem azt is, mi történjék Szegeden.

Nyilván ezért utazott a társulattal Giricz Máttyás, a színház új igazgatója is. Ismerkedni a helyzettel, tanulmányozni a körülményeket.

Az igazgatóval már délután előtt beszélgettem a tájéladások gondjairól. Amikor beléptem hozzá, éppen két aktát tanulmányozott. Az egyik a szervezők jelentése a nagymágocsi előadásról, amelyre a színház csúnyán ráfizetett. Kerekén hater forintos. Az

előadás 98 nézője kétezer forintot fizetett a jegyekért, a színháznak viszont nyolcezer forintjába került a vállalkozás. Van-e valami értelme az ilyen tájéladásnak?

A másik akta a művelődügyi minisztériumból érkezett, és a vidéki színházak körzetesítésének alapelveit tartalmazza. Az alapelvek a színházakat három csoportba osztják. Az elsőbe a legnagyobbak, a szegedi, a pécsi és a debreceni tartoznak. Ezeknek a színházaknak megyéjük városában és nagyobb községeiben kell tájéladási kötelezettségeiket teljesíteni. Megyék határain túlra csak operákkal kötelesek utazni. A többi vidéki színház — megyén kívül — a kisebb falvakban tarthat előadásokat. A legkisebb helyekre a Déryné-színház köteles eljárn.

A szegedi színház tájéladási kötelezettsége 70 előadás. Szám szerint ezeket az előadásokat nem kunszt megtartani. A szegedi színházhoz állandóan érkeznek meghívók, kérések, legutóbb például Bajára, Balatonfüredre hívták az együttest. A színház a megye határain túl könnyűszerrel teljesíthetné a tájéladási kötelezettségeit. Csakhogy a színház szándékai — és a körzetesítés alapelvei — szerint a megyén belül kellene a tájéladásokat megtartani.

ELKÉNYEZTETETT HELYZETBEN

A gondok ebből követhetnek. Amikor Giricz Máttyással együtt beülünk a művelődési ház igazgatójának, Bokor Jánosnak a szobájába, kiderül, Vásárhely színházi szempontból elkényeztetett helyzetben van. A szegedi színház évad közben esztendőközön át nem tartott a városban előadásokat. A vásárhelyiek azonban szerettek volna színházba járni, s körülnéztek, mit tehetnek. A szegedi színház helyett rögtön jelentkezett három másik, a csabai, a kecskeméti és a szolnoki. Nagyon szívesen tartanak előadásokat Vásárhelyen. Az idén negyedikként hozzájuk társult a szegedi is, s most már négy színház versenyez a közönség kegyelért. Harminc előadás helyett 15 darabot mutatnak be. A program színes, változatos. A város színházi élete e pillanatban frissebb, lendületesebb, mozgalmasabb és érdekesebb, mint bármikor. A közönség elégedett.

— Fantáziáljunk csak egy kicsit — mondja Giricz Máttyás, a művelődési ház igazgatójának. — Mi lenne, ha jövőre csak egyetlen színház, a szegedi játszana a városban? Bokor János először a nehézségekről beszél: — Vásárhely megsértődött. A szegedi színház előadásai-val akkor is voltak problémák — fegyelmetlenség, pontatlanság —, amikor rendszeresen játszottak itt. Amikor pedig megszüntették az előadásokat, a közvélemény a színház ellen fordult. — Ez a közhangulat becsületes munkával, jó előadásokkal megváltoztatható. — Ez igaz. De mi lesz a többi színházzal? Rá lehet-e venni őket, arra, hogy Vásárhelyen ne tartsanak előadásokat?

DÖNTENI KELL

Ebben majd meg kell

egyezni. De az egészen biztos, hogyha ez sikerül is, s jövőre a szegedi lép a másik három színház helyébe, a vásárhelyi közönség nem károsodhat. Legalább ugyanolyan változatos, színes programot kell biztosítani számára — de ha lehet, még jobbat —, amilyen az ide volt. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha a színház műsorát ennek figyelembevételével tervezi. Jövőre a színház 12 bemutatót tart, s vásárhelyi tájéladási kötelezettségeit csak úgy tudja teljesíteni, ha mind a 12 produkciót átviszi. Ez körülbelül 30 előadást jelent. Ha ehhez hozzávesszük az opera 30 „gördülését”, a szegedi színház tájéladási kötelezettségeit a vásárhelyi előadásokkal tudja teljesíteni. A többi előadás ehhez képest jelentéktelen számú.

Ez esetben azonban az előadott műveket úgy kell kiválasztani, az előadásokat úgy kell megkomponálni, hogy alkalmasak legyenek a vásárhelyi kis színpadra. De Szegednek sem szabad károdnia. Az előadásokban benne kell lennie a nagy-színpad összes adottságainak.

Beszélgetés közben a zsúfolt, teltházas színházteremből többször behallatszik a taps az igazgatói irodába: a Viktóriának sikere van. Beülünk a nézőterre. Az előadás — variálva a szegedinel — jóval kisebb színpadhoz — lendületesen pereg, a közönség jól mulat, az utolsó jelenetbe beletapsolnak. Az igazgató elégedett.

— Visszaszerezük a vásárhelyiek rokonszenvét — mondja.

Ökrös László

Óriási földmunkák az árvízvédelemben

Az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság 352,8 kilométer hosszú töltésszakaszon, árvízvédelmi fővonalon folytatott eredményes árvízvédekezést az 1970. évi, rendkívüli Tisza-völgyi árvíz alkalmával. A védekező erő a Tisza meg a Maros jobb és bal partján, valamint a Körös bal partján oszlottak meg. Az igen nagy tartósságú és mindhárom folyón kialakult — eddigi maximumokat jelentősen meghaladó magasságú — árvíz erősen próbára tette védőműveinket. Mindhárom folyó mentén fordultak elő töltésszakaszkok, melyeknek veszélyessége igen változó volt. Az egyszerű szivárgásoktól a makói térségben kialakult buzgárokig rendkívül sokfajta volt a veszély, amelyet a gyors felismerés után el kellett hárítani.

A sikeres árvízvédekezés után az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság haladéktalanul megkezdte a megrongálódott töltésszakaszok helyreállítását, a feladatokat — a megfelelő rangsorolás után — folyamatosan és jól összehangolt munkával — megoldotta. A rendkívül szélsőséges helyzetet okozó makói buzgárcsoport feltárása, a résfal megépítése, valamint a feltárási utáni föld-visszatöltés már 1970 decemberében befejeződött. Hasonlóképpen kezdetét vette még 1970 őszén a zalotai és a ferencszállási töltéshelyreállítás, a zalotai új örtelep építése, valamint a leveléni örtelepépítés előkészítése. Közvetlenül az árvíz le-

vonulása után — a jugoszláv vízügyi szervek által rendelkezésünkre bocsátott úszókotróval — megtörtént a megrongálódott vesszősi töltésszakasz helyreállítása, illetve megerősítése. A Folyamszabályozó és Kavicskotró Vállalat a megkezdett vesszősi helyreállításokat folytatta. A két berendezés a jelzett szakaszon mintegy 68 000 köbméter földmunkát végzett el. A zalotai helyreállítás földmunkája 102 000 köbméter, a csongrádi buzgár körüli térség 40 000 köbméter, a dongéri helyreállítás 20 000, a Makó Maros-rongálódások, melyeknek veszélyessége igen változó volt, 110 000 köbméter, az ugyan-csak e térségben épített szorítógát párhuzamos csatornateder helyreállítása, kiépítése 82 000, a ferencszállási helyreállítás pedig 21 000

köbméter földmunkát képvisel. A felsorolt jelentős földmunkák mellett együttesen hasonló nagyságrendet képvisel több kisebb helyreállítási földmunka. A helyreállításokat az igazgatóság túlnyomórészt saját apparátussal oldotta meg.

A tételen felsorolt, valamint a részletesen nem tárgyalt kisebb munkák elvégzésével helyreállították a töltések árvíz előtti védképességét, sőt, a felújított szakaszon már az új OVH-irányelveknek megfelelő szelvénykialakítással a védképesség növelése is megtörtént. A mértékadónak tekintett 1970. évi LNV szintje fölött a jelenleg megkí-vánt biztonság értéke 1,50 m.

A magasztásokkal párhuzamosan elkészültek a nagyobb tömegű korszerű szelvények is.

Hasonló elvek alapján építik az algyői térségben elterülő szénhidrogénmező fokozott biztonságát szolgáló töltéserősítéseket is. Az 1970. évi mértékadó árvíz levonulása óta eltelt időszakban nemcsak a védőtöltések védképességét állították helyre, vagy növelték meg az új beruházásokkal, hanem lehetőségeikhez mérten fokozatosan korszerűsítik a védelmi szakfelszereléseket, valamint a védelmi és építési célokat egyaránt szolgáló gépi és hajóparkjukat is.

Szaktanácsok képzése a textiliparban

Több mint 3000 szaktanuló helyzetéről, továbbképzésük feladatairól tárgyalt kedden a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének Elnöksége.

Az ideai tanévben kedvezően alakult a felvétel, de a vállalati igényeket messze nem elégíti ki. A textilipar fejlődése, az egyes szakmák strukturális változásai, a rekonstrukció, ezen belül az automatizálás, a munkaigényesebb cikkek gyártása, az újfajta nyersanyagok alkalmazása szükségessé tette a képzés időtartamának fel-

emelését és tartalmának korszerűsítését. A végrehajtásának első lépéseként kidolgozták a textilipari szakmák szakmai szintjeit, s ezekkel az új óraterveket, tanterveket, tankönyveket.

Az elnökségi ülésen a Könyvüipari Minisztérium képviselője kérte a szakszervezet vezetését, hogy a vállalati és társadalmi szervekkel karöltve biztosítson kedvező fogadtatást a munkába lépő fiatal szakmunkásoknak, segítse beilleszkedésüket a munkahelyi közösségbe (MTI)

Kutatják a palóc folklórt

Öt megye: Heves, Nógrád, Borsod, Pest és Szolnok indította meg nemrég a palóc folklór hagyományainak kutatását. Az a cél, hogy a palóc népelet tárgyi és szel-

lemi értékeit megmentsék, megóvják. Ujabbán az öt megye kutatói négyéves tudományos kerettervet fogadtak el.